

## Förvaltningsutskottet

### Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om penninginsamlingar

#### INLEDNING

##### *Remiss*

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om penninginsamlingar (RP 264/2016 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande och till kulturutskottet för utlåtande.

##### *Utlåtande*

Utlåtande har lämnats av

- kulturutskottet KuUU 1/2017 rd

##### *Sakkunniga*

Utskottet har hört

- överinspektör Sini Lahdenperä, inrikesministeriet
- regeringsråd Immo Aakkula, undervisnings- och kulturministeriet
- gruppchef Henna Salmi, Polisstyrelsen.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Helsingfors universitet
- Östra Finlands universitet
- yrkeshögskolan Laurea
- Nationalgalleriet.

#### PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att lagen om penninginsamlingar ändras. Enligt den gällande lagen har Nationalgalleriet och universiteten rätt att med tillstånd anordna penninginsamlingar 2014—2017 i syfte att tillföra kapital för sin verksamhet. För att man under den tid som arbetet med reformen av lagen om penninginsamlingar pågår ska kunna trygga kontinuiteten för de penninginsamlingar som anordnas för att tillföra Nationalgalleriet och universiteten kapital föreslås det att tiden för dessa penninginsamlingar förlängs till utgången av 2019. Dessutom föreslås det att yrkeshögskolorna får samma rätt som universiteten att anordna penninginsamlingar för skötseln av

## Betänkande FvUB 1/2017 rd

sina lagstadgade uppgifter samt under 2017—2019 för att tillföra yrkeshögskolorna kapital. Polisstyrelsen meddelar tillstånd för penninginsamlingar som anordnas av en yrkeshögskola och Nationalgalleriet.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

### UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

#### *Förlängd tidsfrist för Nationalgalleriets och universitetens rätt att anordna penninginsamlingar*

Syftet med lagen om penninginsamlingar (255/2006) är att möjliggöra penninginsamlingar för finansiering av allmännyttig verksamhet och förhindra oredlig verksamhet i samband med penninginsamlingar. Penninginsamlingar får anordnas endast med tillstånd av en myndighet. Enligt den gällande lagen har Nationalgalleriet och universiteten rätt att med tillstånd anordna penninginsamlingar 2014—2017 i syfte att tillföra kapital till sin verksamhet.

Lagen föreslås bli ändrad på så sätt att tidsfristen för de penninginsamlingar som anordnas för att tillföra Nationalgalleriet och universiteten kapital förlängs till utgången av 2019. Genom den föreslagna ändringen tryggas kontinuiteten för de här penninginsamlingarna under den tid som arbetet med reformen av lagen om penninginsamlingar pågår, vilket bestämmelsen också ursprungligen syftat till. Utskottet anser att den förlängda tidsfristen är motiverad. Den föreslagna ändringen kommer att leda till att Nationalgalleriets och universitetens medelsinsamling blir långsiktigare och effektivare.

Universiteten har samlat in sammanlagt ca 400 miljoner euro i nytt kapital som berättigar till statlig motfinansiering sedan 2008. Den statliga motfinansieringen har uppgått till totalt 981 miljoner euro under samma tid. Staten har förbundit sig att tillföra högst 20 miljoner euro i kapital i form av motfinansiering till Nationalgalleriet. Avkastningen på kapitalet avses bli använd som stöd för Nationalgalleriets verksamhet i enlighet med dess verksamhetsstrategi.

#### *Yrkeshögskolornas rätt till penninginsamling*

År 2014 fick universiteten lagfäst rätt att anordna penninginsamlingar i syfte att skaffa medel för att stödja sin verksamhet (FvUB 13/2014 rd — RP 6/2014 rd). Nu föreslår regeringen att yrkeshögskolorna får samma rätt att anordna penninginsamlingar för skötseln av sina lagstadgade uppgifter samt under 2017—2019 för att tillföra yrkeshögskolorna kapital.

Yrkeshögskolorna och universiteten bildar tillsammans högskoleväsendet i Finland. Yrkeshögskolorna har liknande behov att stärka sina verksamhetsförutsättningar genom att i balansräkningen samla varaktigt kapital som gör verksamheten stabilare och mera förutsägbar. Rätten till penninginsamling bidrar till målet för yrkeshögskolereformen 2015, att bredda högskolornas finansiella bas.

I nuläget uppfyller yrkeshögskolorna inte tillståndsvillkoren enligt lagen om penninginsamlingar. Yrkeshögskolorna kommer att införa obligatoriska terminsavgifter för studerande från länder

## Betänkande FvUB 1/2017 rd

utanför EU och EES-området som inleder sina studier den 1 augusti 2017 eller efter det. Yrkehögskolorna måste enligt utredning ha ett stipendiesystem för att stödja studerande som deltar i denna avgiftsbelagda examensutbildning. Yrkehögskolorna behöver lagfäst rätt till penninginsamling också av den orsaken.

I sitt utlåtande (KuUU 1/2017 rd) anser kulturutskottet att det med avseende på likabehandling av universitet och yrkehögskolor är motiverat att också yrkehögskolorna kan sätta igång penninginsamlingar till stöd för sina basfunktioner och omvärldsvillkor. Förvaltningsutskottet instämmer i detta.

Enligt den gällande lagstiftningen får yrkehögskolorna till skillnad från universiteten och Nationalgalleriet inte anordna penninginsamlingar med motfinansiering för att tillföra kapital till sin verksamhet. Penninginsamlingar med motfinansiering innebär att statens investering i de enskilda yrkehögskolorna är beroende av det kapital som yrkehögskolorna själva samlar in. En lagfäst rätt att anordna penninginsamlingar gör det möjligt att kapitalisera yrkehögskolor också med hjälp av penninginsamlingar med motfinansiering.

Förvaltningsutskottet ser det som betydelsefullt att högskolelagstiftningen säkerställer att offentliga och privata medel som anvisats högskolorna inte kan styras ut från högskolorna. Yrkehögskolorna fungerar i form av aktiebolag, men enligt 5 § i yrkehögskolelagen (932/2014) får ett yrkehögskoleaktiebolag inte bedriva verksamhet i vinstsyfte och får inte dela ut vinst eller ge annan ekonomisk fördel till en aktieägare eller någon annan som deltar i verksamheten.

### *Omarbetning av lagen om penninginsamlingar*

I sitt svar på regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om penninginsamlingar (RSv 69/2014 rd — RP 6/2014 rd) förutsatte riksdagen att en utredning av behovet att se över lagstiftningen om penninginsamlingar görs skyndsamt och att utredningen tar ställning till olika möjligheter att anordna penninginsamlingar, inbegripet ett system med anmälan, och att lagreformen även behandlar behovet att utveckla och reglera gräsrotsfinansiering. Utredningen ska också beakta behovet av effektiv övervakning av penninginsamlingar och gå in på frågan hur det ska garanteras att en penninginsamling är tillförlitlig och att pengarna går till laglig verksamhet.

I uttalandet hänvisar riksdagen till den totalreform av lagen om penninginsamlingar som inleddes 2014. I augusti 2016 startade inrikesministeriet ett nytt förstudieprojekt för att se över lagen. Jämfört med den gällande lagstiftningen har projektet ett bredare perspektiv på de offentliga samfundens roll i att anordna penninginsamlingar. Enligt propositionsmotiven kommer den omarbetade lagen om penninginsamlingar att träda i kraft tidigast 2018.

Förvaltningsutskottet ser det som viktigt att i den pågående reformen av lagen om penninginsamlingar uppnå beständiga lösningar när det gäller Nationalgalleriets, universitetens och yrkehögskolornas möjligheter att anordna penninginsamlingar för att tillföra kapital. Även kulturutskottet anser att frågan är angelägen och noterar dessutom att Nationalgalleriet har mindre möjligheter än universiteten och högskolorna att främja privat finansiering eftersom rätten till avdrag för donationer saknas. Vid ingången av 2016 trädde en ändring av inkomstskattelagen (1535/1992) i

## Betänkande FvUB 1/2017 rd

kraft, enligt vilken fysiska personer och dödsbon från sin nettoförvärvsinkomst får dra av en penningdonation (850—500 000 euro) till ett universitet eller en högskola. Syftet med lagändringen var att skapa incentiv för att skaffa privat finansiering till universitet och högskolor. Förvaltningsutskottet anser att Nationalgalleriet får bättre chanser att nå sina insamlingsmål om rätten till avdrag för donationer utvidgas till Nationalgalleriets penninginsamlingar.

Alternativa lösningar på de här frågorna kan diskuteras samtidigt som lagen om penninginsamlingar som sagt omarbetas i övrigt.

### FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

*Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 264/2016 rd utan ändringar.*

Helsingfors 24.2.2017

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juho Eerola saf  
medlem Anders Adlercreutz sv  
medlem Antti Häkkänen saml  
medlem Mika Kari sd  
medlem Elsi Katainen cent  
medlem Kari Kulmala saf  
medlem Antti Kurvinen cent  
medlem Mikko Kärnä cent  
medlem Sirpa Paatero sd  
medlem Wille Rydman saml  
medlem Vesa-Matti Saarakkala saf  
medlem Matti Semi vänst  
medlem Mari-Leena Talvitie saml.

Sekreterare var

plenarråd Henri Helo.